

VÄLFÄRDSLÖFTET

FÖR JÖNKÖPINGS LÄN

Regionalt valprogram 2018

Facebook: facebook.com/kristdemokraterna.jonkopings.lan

Instagram: [@kd_jonkopings_lan](https://instagram.com/kd_jonkopings_lan)

Webbplats: www.kristdemokraterna.se/jonkopingslan

E-post: jonkoping@kristdemokraterna.se

Vårt välfärdslöfte

Vi kristdemokrater tror på valfrihet, mångfald och samhällsgemenskap. Vår politik bygger på en kristen människosyn och värdegrund. För oss är människovärdet och de goda värderingarna alltid i centrum. Vi står för en politik där både hjärta och hjärna är vägledande.

Tyvärr upplever många idag att Sverige är på väg i fel riktning. Att det offentliga sviker när polisen inte kommer när man ringer efter hjälp, när äldre inte får den omsorg de behöver och när man får vänta länge i kö när man ringer sjukvårdsupplysningen. Ett löfte vänds till ett svek när det inte fungerar – ett välfärdssveik.

Vi måste vända den negativa utvecklingen som vi ser breder ut sig. Det är dags att återupprätta välfärdslöftet. Vi vill stå för förändring. En förändring driven av hopp – inte hat. En förändring som inkluderar – inte exkluderar. En förändring som ser problem och löser dem – inte underblåser dem

Vår region har fantastiska förutsättningar, en stark företagarkultur byggt på skaparkraft, ett starkt civilsamhälle där omtanken om våra medmänniskor är grunden och Sveriges bästa hälso- och sjukvård. Men vi är medvetna om att det krävs prioriteringar och nya tankebanor för att klara de utmaningar som vi står inför.

Vi kristdemokrater lovar inte allt, men vi lovar att prioritera välfärden – det är vårt välfärdslöfte.

Vårt välfärdslöfte: ett tryggt och säkert samhälle för alla

”Varje människa är en unik och oersättlig individ och har samma absoluta och okränkbara värde oavsett kön, ålder, social position, funktionsvariationer, sexuell identitet, etnisk eller religiös tillhörighet.” Kristdemokraternas principprogram

Som kristdemokrater värnar vi alla människors liv, frihet och värdighet. Människan är en gemenskapsvärelse. Vi utvecklas och mår bäst av att leva i en gemenskap som präglas av omtanke, ansvarstagande och solidaritet. Vi kristdemokrater tror på ett samhälle byggt, inte på offentliga kolosser, utan på ett samhälle byggt av oss som bor och lever här, där vi tar ett

gemensamt ansvar. En samhällsgemenskap där alla räknas och alla omfattas. Där de naturliga gemenskaperna som familj, släkt och vänner, intresseföreningar, fackföreningar, trossamfund och grannskap, utgör stommen i samhället. Dessa kompletteras med lokala, regionala och statliga offentliga gemenskaper, men kan aldrig ersättas av det dem.

Vi lever i en tid av förändring och där många idag upplever en otrygghet. För att möta denna oro och stärka tryggheten i samhället behöver vi arbeta långsiktigt och förebyggande med sociala insatser och för att stärka tilliten i samhället. Men vi behöver också utbilda och anställa fler poliser som kan förebygga och lösa brott. Polisenärvaro i hela länet måste säkerställas.

Vi vill ha ett samhälle som tar vara på alla människors möjligheter och inneboende förmåga. Där alla har möjligheten att arbeta 100 procent av sin förmåga. Ett arbete handlar om så mycket mer än att få lön. Det handlar om att vara en del av en gemenskap, att få känna sig behövd och uppskattad. Alla har rätt att inkluderas och få vara en del av samhällsgemenskapen.

LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) är den största frihets- och delaktighetsreformen för människor med funktionsnedsättningar som någonsin genomförts i vårt land. Den har skapat helt nya möjligheter att leva, inte bara överleva, för många människor. De allt hårdare bedömningarna av assistansersättning slår mot de mest behövande. Lagen måste ändras så att intentionen med lagstiftningen återupprättas, att personer med omfattande behov av stöd får stödet.

Vår region ska vara en välkomnande plats, oavsett om du kommer med fullt flyttlass från Norrköping eller som flykting från ett krigshärjat Syrien. De personer som kommer till oss ska ha möjlighet att vara med och bygga samhället genom arbete, praktik och studier. Integrationen ska vara effektiv, välfungerande och utgå från människovärdet. Valideringen av akademiska kunskaper och arbetslivserfarenheter måste förbättras, så att kunskaper som man skaffat sig i andra länder också går att använda på den svenska arbetsmarknaden. Vi vill att en helt ny anställningsform skapas där 75 procent av arbetstiden är arbete och 25 procent är "lära sig jobbet"-tid. Personen får då träning och utbildning för att efter max fem år kunna få full lön. Systemet med validering av utländska utbildningar behöver göras smidigare och enklare för att snabba upp processen, till exempel genom samverkan med högskolan.

Kultur uppstår i mötet mellan människor och skapas av oss alla gemensamt. Den ger oss mening i nuet, är våra historiska rötter och våra visioner för framtiden. Kulturen och det kreativa kapitalet skapar förutsättningar för demokratiutveckling och social hållbarhet. Ett rikt kulturutbud med en mångfald av uttryck och utövare ska vara tillgängligt för alla.

Alla människor ska kunna få del av grundläggande samhällsservice oavsett var de bor. Hela länet ska ges förutsättningar att blomstra och utvecklas. Goda idéer ska stöttas, ett starkt civilsamhälle ska främjas, kommunikationerna ska förbättra och företagandet ska underlättas.

1. Hela länet ska ges förutsättningarna att leva och utvecklas genom satsningar på företagande, infrastruktur, samhällstjänster, sjukvård och kultur.
2. Polisen i länets alla kommuner måste öka. Vi ska verka för att säkerställa att poliser finns i hela länet.
3. Regionen och kommunerna ska inte överta föreningars, församlingars, företags och enskildas ansvar eller uppgifter. Stödet till civilsamhället ska utformas så att det inte inskränker organisationernas självbestämmande. En överenskommelse mellan regionen och civilsamhället ska tydliggöra de ideella aktörernas roll och möjliggöra för dessa att konkurrera på likvärdiga villkor med andra aktörer.
4. Regionen och kommunerna ska stödja ideella sektorns möjlighet till socialt företagande genom att uppmana till socialt ansvarsfull upphandling, underlätta för socialt företagande och stärka arbetsmarknadspolitiska insatser.
5. Regionen och kommunerna ska vara föredömen i att anställa personer med någon form av arbetshinder, personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, exempelvis funktionsnedsättning och språksvårigheter eller personer som är i behov av rehabilitering.
6. LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) ska ändras så att intentionen med lagstiftningen, att personer med omfattande behov av stöd ska få stödet, återupprättas.
7. En ny anställningsform ska införas där 75 procent av arbetstiden är arbete och 25 procent är "lära sig jobbet"-tid.
8. Regionen och kommunerna ska värna och främja ett rikt kulturutbud med en mångfald av uttryck och utövare med fokus på geografisk och fysisk tillgänglighet

Vårt välfärdslöfte: göra det lättare för företag att växa

”Ett gott klimat måste skapas och vidmakthållas för ett dynamiskt småföretagande, där enskilda människors idéer, kreativitet och entreprenörskap får möjlighet att blomma ut.”

Kristdemokraternas principprogram

Politik skapar inga företag. Däremot kan vi bidra till att det blir lättare att starta och driva företag. En kommun och region med välmående och framgångsrika företag har lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera välfärden. Lite oftare behöver politiken koncentrera sig på att fatta beslut och förbättra efter hand än att ta höjd för alla möjliga och omöjliga scenarier som kan inträffa innan man vågar fatta beslutet. I Jönköpings län har vi ett starkt näringsliv. Vi ska arbeta för att det ska stärkas ytterligare.

Flera undersökningar visar att företag brottas med höga kostnader för skatter och avgifter, kapitalbrist, regelkrångel, långa myndighetshandläggningstider, dålig infrastruktur och kompetensbrist för att nämna några exempel. Onödigt byråkrati ska rensas bort och regler förenklas. Bredbandsutbyggnad, fiber och god mobiltäckning ska finnas för alla i hela länet.

Flera branscher ropar efter arbetskraft. Ofta handlar det om industri- eller tillverkningsbranscher. Branscher som länge varit basen i vårt läns näringsliv. Om dessa företag inte hittar arbetskraft i vårt län finns risken att de flyttar eller tvingas lägga ner. Rekrytering och kompetensförsörjning är i dag stora utmaningar för såväl det privata näringslivet som offentlig verksamhet i Jönköpings län. Utbildningar, bland annat på regionens folkhögskolor och naturbruksgymnasier, och samverkan mellan olika regionala aktörer, såsom regionen, högskolan och Science Park-systemet, ska aktivt verka för att möta de behov av kompetens som behövs inom länet.

Europeiska regionala utvecklingsfond, EUs sociala fonder och Landsbygdsprogrammet investerar mångmiljonbelopp för tillväxt och sysselsättning i vårt område. Region Jönköpings län behöver fortsätta att utveckla sitt arbete med att ta hem EU finansiering till länet. Vårt län kan bli bättre på att utnyttja denna möjligheten till finansiering av olika utvecklingsprojekt.

En av länets viktigaste delar av näringslivet är lantbruket. Tack vare lantbrukare får vi inte bara mat på bordet vi får också levande och öppna landskap. Glädjande kan vi konstatera att

fler och fler söker till och utbildar sig på länets naturbruksgymnasier. Det finns en stor potential inom de gröna näringarna i länet. Genom att skolorna utvecklas till regionala kompetenscentra för de gröna näringarna kan regionens två naturbruksgymnasier bli ännu viktigare aktör för utbildning och kompetensförsörjning inte bara för grundutbildning utan också i utveckling av regional livsmedelsproduktion.

På Tenhults naturbruksgymnasium finns grön rehabilitering för personer som har eller är i riskzonen för stressrelaterade besvär eller psykisk ohälsa. Rehabiliteringen sker i samverkan mellan arbetsterapeuter, psykologer och trädgårdsmästare, och i samarbete med Försäkringskassan och arbetsplatsen/Arbetsförmedlingen. Naturupplevelser och vistelse i trädgård och i naturen har i upprepade studier visat sig vara effektiva. Vi vill att arbetet med grön rehabilitering ska utvecklas. Vi vill ha ett samhälle som tar vara på alla människors möjligheter och inneboende förmåga, och som ger människor förutsättningarna att komma tillbaka.

Jönköping län är en stark region när det kommer till turism och besöksnäring. Allt fler hittar hit och väljer också att komma tillbaka. Turismen och besöksnäringen är tillväxtbranscher som har stor betydelse för vårt län, både som arbetsgivare och som skyltfönster för allt det vackra, goda och spännande som vår region har att erbjuda.

9. Det ska underlättas för företag och enskilda att kombinera arbete med studier i svenska.
10. Förutsättningarna för civilsamhälle och näringsliv att erbjuda snabbare vägar in på arbetsmarknaden ska förbättras.
11. Byråkratin och regelkrånglet ska minskas på alla nivåer.
12. Kommuner och region i Jönköpings län ska bli föredömen i att fatta snabba beslut som ger förutsättningar för långsiktighet.
13. Bredbandsutbyggnad, fiber och god mobiltäckning ska finnas för alla i hela länet.
14. Fler Yrkehögskoleutbildning (YH-utbildningar) som matchar de behov som finns i länet behöver etableras.
15. Naturbruksgymnasiernas roll och uppdrag för de gröna näringarna ~~och rehabilitering~~ ska fortsätta utvecklas.
16. Arbetet med grön rehabilitering ska utvecklas och förstärkas.
17. Turismen och besöksnäringen som tillväxtbranscher ska ges bättre förutsättningar för att utvecklas.

Vårt välfärdslofte: en trygg, nära och tillgänglig vård för fler

”Hälso- och sjukvården ska utgå från att varje människa är unik och att alla människor har samma absoluta och okränkbara värde. Trygghet, tillit och självbestämmande är, utöver grundläggande värden som liv och hälsa, viktiga värden i hälso- och sjukvården.”

Kristdemokraternas principprogram

Alla ska kunna lita på att hälso- och sjukvården fungerar och att den finns där när den behövs. Det handlar om de hastiga magsmärtorna som behöver undersökas och behandlas rätt, fallet från gungan som leder till ett brutet nyckelben eller en rygg som gör ont och krånglar. Men det handlar också om svårigheter att hålla blodsockervärdet på en bra nivå för en diabetiker som kräver långvarig och regelbunden kontakt med vården, en cancerdiagnos eller ångest och stress som lett till utbrändhet och psykisk ohälsa. Vården ska vara solidariskt finansierad och är välfärdens kärna.

Förutsättningen för en god sjukhusvård i Jönköpings län är våra tre akutsjukhus. Dessa tre akutsjukhus i Eksjö, Värnamo och Jönköping ska utvecklas med tydliga specialiteter så att invånarna i vårt län även framöver kan känna sig trygga med att de har en sjukhusvård i toppklass med god tillgänglighet.

Förtroendet och tilliten till att jag får en god vård ligger mycket i att jag som patient och mina anhöriga får vara involverad och vara en del av vårdteamet. Detta kallas personcentrerad vård. Att se och möta hela människan. Kombinationen av den personliga berättelsen och vårdpersonalens medicinska kunskaper blir grunden för hur vården planeras och ges. Personcentrerad vård är inte bara bra för patienten, även de medicinska resultaten blir bättre och resurserna används mer effektivt. Många patienter med kroniska sjukdomar vill ha en större frihet och ett större eget ansvarstagande för sin sjukdom. Det är idag väl utvecklat för patienter i behov av dialys. Vi föreslår att modellen utvecklas till fler patientgrupper. Likaså föreslår vi att systemet med patientstödjare, där en patient med erfarenhet av sjukdomen ger stöd till nya patienter, utvecklas.

Ibland händer det saker som kräver extra snabbt ageranden från vården. Det kan vara en svår olycka eller att man drabbas av sjukdom som kräver snabba insatser. Vi vill att akutsjukvården utvecklas genom att läkare vid behov ska finnas med direkt vid

ambulanstransport, akutläkare med fast placering på akuten och tillgång till en ambulanshelikopter, tillsammans med Östergötland och Kalmar län, stationerad i Eksjö. Vi vill också att SMSlivräddare införs. SMSlivräddare är ett system för att larma frivilliga livräddare till ett misstänkt hjärtstopp med hjälp av en app som lokaliserar och aktiverar frivilliga livräddare som befinner sig i närheten.

Varje år föds det nästan 4 000 barn i vår region. Att bli förälder är något av det finaste och största i livet. Vår förlossningsvård har goda medicinska resultat, men så länge kvinnor upplever en otrygghet inför sin förlossning har vi inte lyckats fullt ut. Vi måste kunna säkra upp att det ges en trygg och god vård inför, under och efter förlossningen. Att det finns medicinsk kapacitet, såsom neonatalvård och akutsjukvård när det behövs och att det erbjuds fullgod vård även efter förlossning. För att ge den nya familjen en trygg och bra början vill vi att enkelrum och föräldrarum ska finnas på alla tre BB i länet.

Målet är att så få som möjligt ska hamna på sjukhus och att ingen ska behöva vara på sjukhus i onödan. Att kunna erbjuda vård i rätt tid och stort fokus på hälsofrämjande arbete är bra för ekonomin, men framförallt är det bäst för patienten. De allra flesta mår bäst och blir tryggast av att inte behöva vårdas på sjukhus. När en patient behöver en plats på sjukhus ska man kunna känna sig trygg med att det finns en sådan plats, oavsett när på året det är. Efter en sjukhusvistelse uppstår ofta ett ökat behov av omsorg, tillfälligt eller permanent. Då måste övergången från sjukhusvistelsen och samordningen mellan kommun och region fungera.

Mätningar visar att invånarna i Jönköpings län har stort förtroende för sin vårdcentral. Vårdcentralen är och ska vara förstahandsvalet och den naturliga koordinatören under hela livet när invånaren har behov av hälso- och sjukvård. Jämfört med flera andra länder utgör vården på vårdcentralerna en låg andel av den totala hälso- och sjukvården. Mer hälso- och sjukvård kan och bör ske på vårdcentralen. Inom exempelvis vård för den psykiska hälsan och mobila enheter finns stort utvecklingspotential för vårdcentralerna.

Även inom tandvården finns möjlighet att öka tillgängligheten genom mobila enheter såsom en tandvårdsbuss. För exempelvis äldre på särskilda boenden och för familjer på landsbygden kan en mobil tandvårdsbuss göra livet enklare.

Alla har rätt att leva hela livet och sedan få ett värdigt avslut. Det är viktigt att alla får en kvalificerad vård i livets slutskede och att anhöriga kan delta i vården. Anhöriga behöver

också få stöd i dessa svåra situationer. I det palliativa teamet runt patienten finns läkare, sjuksköterskor och kurator med specialkompetens för symtomlindring vid livets slutskede.

På ett hospice som är ett boende med hemlik miljö för den sista tiden i livet, får man högspecialiserad palliativ vård. Där finns tid och möjlighet för samtal både för den döende och anhöriga, och en rofylld plats att leva tills man dör. Idag finns det bara ett hospice i länet. Vi vill att det ska finnas tre, ett i varje del av länet.

När vi har möjlighet att påverka vår egen livssituation så ökar vårt välbefinnande. Det gäller allt från utbildning och jobb, familjebildning och bostad till vård och omsorg. Sedan 2010 finns möjlighet att välja den vårdcentral som man tycker passar en själv bäst. Att kunna göra aktiva val för sin hälsa och sitt välmående borde vara självklart i ett utvecklat välfärdssamhälle. Sedan vårdvalet infördes har både kvalitet, tillgänglighet och nöjdhet ökat. Vi vill ha entreprenörer som vill vara med och utveckla välfärden. Vi vill också underlätta för ideella och idéburna aktörer att driva verksamhet på välfärdsområdet.

Psykisk ohälsa är ett folkhälsoproblem och omfattar många olika delar. Allt från nedstämdhet, sömnproblem och lätt ångest till komplicerade diagnoser och självmord. Både barn, äldre och de mittemellan drabbas. I Sverige har 3 av 4 erfarenhet av psykisk ohälsa, antingen sin egen eller någon som är en nära. De som behöver få hjälp vid psykisk ohälsa ska få hjälpen tidigt. Den psykiatriska öppenvården ska bli bättre, väntetiderna för att som vuxen få en neuropsykiatrisk utredning ska kortas och psykiatrin ska bli bättre på att hjälpa fler.

Det finns en stor outnyttjad potential i e-hälsa och digitala verktyg. Att nyttja e-hälsa kan avlasta vårdpersonal, vara en lösning när geografiska avstånd utgör ett hinder, ge stöd i egenvård och effektivisera vården. Det kan handla om allt från att kunna skicka foton till sjukvårdsupplysningen till att patienten redan inför vårdtillfället kan fylla i relevanta uppgifter. Det kan också handla om att utöka möjligheterna till besöksbokning och ha digitala vårdmöten med specialister.

Det ska vara enkelt att hitta rätt väg in i vården. Idag är det många som inte vet vart de ska vända sig. Det behövs bättre information om vart det är lämpligt att vända sig vid olika behov av vård. Tillgängligheten till sjukvårdsrådgivningen som ges via 1177 vårdguiden på telefon behöver bli bättre för att kunna ge stöd till egenvård och hjälpa till att hitta rätt väg in i vården. Telefonkötiderna till 1177 måste kortas. De sjuksköterskor som jobbar på 1177 ska kunna erbjudas kombinationstjänster på vårdcentral.

Det generella hälsoläget för de som bor i länet blir bättre, oavsett om du är kronisk sjuk eller frisk som en nötkärna. Men det behöver bli ännu bättre. Hälsöfrämjande insatser minskar lidande och sparar pengar. En majoritet av de stora folkhälsosjukdomarna kan förebyggas genom att människor förändrar sina levnadsvanor. Samverkan mellan olika aktörer i samhället är viktigt för att minska ohälsan. För en bättre folkhälsa ska regionen stödja människor i att själva kunna ta ansvar för sin egenvård och hälsa genom olika rådgivningsverktyg och samverkan med kommunerna.

Det krävs en hälso- och sjukvårdspolitik som både stärker det som fungerar väl och som vågar ompröva invanda föreställningar och strukturer. Vi kristdemokrater lovar att göra det!

18. Länets tre akutsjukhus ska bevaras och utvecklas med tydliga specialiteter.
19. Den personcentrerade vården ska utvecklas och patienter ska ges möjlighet till mer egenansvar för sin sjukdom.
20. Enkelrum och föräldrarum ska finnas på alla tre BB.
21. Vårdcentralernas uppdrag ska utökas.
22. E-hälsa ska utvecklas så att patienten kan använda olika plattformar för att komma i kontakt med och kommunicera med vården. Vårdmötet ska kunna ske per telefon eller i form av ett digitalt eller fysiskt besök beroende av patientens behov.
23. Tillgängligheten till 1177 vårdguiden ska bli bättre genom bland annat utvecklat samarbete mellan jourcentralerna och möjligheten till ytterligare en enhet för 1177.
24. Flera mobila tjänster, såsom till exempel läkarbil och tandvårdsbuss, ska utvecklas.
25. Hospice ska finnas i alla tre länsdelar för att ge en bättre vård i livets slutskede.
26. Tillgängligheten till psykiatrin ska bli bättre.
27. Sms-räddare, ett system som larmar frivilliga livräddare till ett misstänkt hjärtstopp, ska aktiveras.
28. Regionen ska stödja människor i att själva kunna ta ansvar för sin egenvård och hälsa genom olika rådgivningsverktyg och samverkan med kommunerna.
29. En ambulanshelikopter i samarbete med Östergötland och Kalmar, stationerad på Höglandssjukhuset, ska inrättas. En ambulanshelikopter kan snabbt vara på plats även på otillgängliga platser och läkare ombord kan direkt sätta in livsavgörande medicinska åtgärder, vid t.ex. stroke, akut hjärtinfarkt m.m. Kostnaden för att ha en helikopter i egen regi (i sydöstra sjukvårdsregionen) beräknas bli lägre än att som

idag upphandla ambulanshelikopter tjänster vid behov. Den samhällsekonomiska nyttan ligger i att fler överlever och rehabiliteringstiderna kan kortas.

Medarbetare

Region Jönköpings län ska vara en attraktiv arbetsgivare. Hit ska personal söka sig för de goda möjligheterna att utvecklas inom sin yrkesbana och för möjligheten att få vara med i framkanten inom hälso- och sjukvården.

Arbetsvillkoren behöver förbättras och möjligheten att anpassa arbetssituationen i olika skeden av livet behöver bli bättre. Som arbetsgivare behöver regionen bli bättre på att lyssna på medarbetarna och tillvarata idéer och förslag när det gäller arbetsmiljö, schemaläggning och planering. Arbetsledningen behöver bli mer lyhörd och utvecklingsorienterad. Möjligheten att kombinera sin tjänst med forskning och att kunna jobba både i privat och offentligsektor behöver förbättras.

Idag finns olika möjligheter för sjuksköterskor och läkare att utvecklas i sitt yrke genom specialisering. Den möjligheten behöver ständigt utvecklas. Även undersköterskor ska ges större möjligheter att utvecklas inom sitt yrke.

Hyrläkare som inte tar ansvar för helheten är inte bra vare sig för patienter eller för arbetsplatsen. Det behövs kontinuitet. Det är inte möjligt att på kort sikt sätta stopp för hyrläkare, men målsättningen är att beroendet av hyrläkare ska minimeras så snart som möjligt. Regionen ska vara en så attraktiv arbetsgivare att läkare och sjuksköterskor föredrar regionen framför bemanningsföretag.

30. Medarbetare ska så långt det är möjligt erbjudas den tjänstgöringsgrad de önskar.
31. Modeller för att ta tillvara personalens egna förslag på lösningar ska prövas och utvecklas.
32. Arbetssituationen arbetsuppgifter och schemaläggning ska kunna anpassas till olika skeden i livet.
33. Satsningar på chefsutbildning ska genomföras.
34. Undersköterskor ska få bättre möjligheter att utvecklas i sitt yrke.
35. Beroendet av hyrläkare ska minimeras.

Vårt välfärdslöfte: regional hållbar utveckling

”Vi ska agera med en långsiktig helhetssyn med respekt för vår samtida omgivning och kommande generationer. Förvaltarekapet gäller både de egna personliga tillgångarna och de materiella värdena; miljö och naturresurser. Vi ska agera på ett sådant sätt att vi med stolthet kan överlämna frukterna av vårt arbete.”

Kristdemokraternas principprogram

Kollektivtrafik

Idag möjliggör den tekniska utvecklingen oss att arbeta och bo varsomhelst – i teorin. Men i verkligheten utgör brister i infrastrukturen stora hinder. Bättre bredbandstäckning, bättre möjligheter att pendla till och från centralorterna och att höghastighetståg blir en verklighet är en nödvändighet för att teorin ska bli verklighet.

Förtroendet för den regionala kollektivtrafiken har skadats rejält i flera delar av länet efter långa perioder av inställda tåg och bristfällig ersättningstrafik. För att kollektivtrafiken ska kunna vara något att lita på för fler än sällan-åkarna krävs det långsiktigt hållbara lösningar framförallt för pendlarna.

Det handlar inte enbart om stora investeringar och omläggningar för att återupprätta förtroendet för kollektivtrafiken. En utvecklad service till passagerarna genom exempelvis wi-fi på bussar och tåg, meddelanden om förseningar eller inställd trafik direkt i mobilen, och uppdaterad information om belägningsgraden på olika turer är små och enkla åtgärder som gör kollektivtrafiken mer serviceinriktad.

Vi vill göra det enklare, snabbare och smidigare att ladda resekort, både reskassan kort och periodkort. Man ska inte behöva ta sig till ett försäljningsställe eller behöva vänta 24h innan kortet är laddad och redo att användas. Den tekniska lösningen finns. Det är dags att göra det enklare.

Bor man utanför busslinjerna är det idag ytterst begränsat hur man kan åka kollektivtrafik. I många andra delar av landet är den anropsstyrda kollektivtrafiken mycket mer utvecklad än vad närtrafiken är i vårt län. Att kunna erbjuda kollektivtrafik även i områden där resandeunderlaget är litet är viktigt. Vi vill därför öka tillgängligheten till närtrafiken och

göra den mer anropsstyrd. Den ska vara öppen för alla som befinner sig på landsbygden och vara mer flexibel för exempelvis arbetspendling.

Flera orter i vårt län är beroende av vägtransporter för inpendling och transporter till och från industrier. Vägarna måste vara säkra både för persontrafik och tungtrafik. Lösningen är långsiktig upprustning. Även på landsbygden är många boende och företag beroende av vägar är i bra skick. Utan bra standard på de mindre vägarna blir det svårt att köra ut virket från skogen och mjölken från gårdarna.

Den i särklass viktigaste och största infrastruktuursatsningen för Jönköpings län är byggandet av nya stambanor för höghastighetståg. Genom investeringar i vårt järnvägsnät kan vi förkorta restiderna och öka resandet med tåg. Arbetsmarknadsregioner kan växa och människors förutsättningar att leva och verka i hela landet blir avsevärt bättre. Kostnader för investeringen i nya stambanor är stor, men vi och många med oss är fast övertygade om att nyttan genom fler jobb, ökad tillväxt och byggandet av många tusen nya bostäder är större än kostnaden. Både region och kommun har redan gjort vårt förberedelsejobb. Nu är det dags att riksdag och regering tydligt säger ja och att byggandet omgående påbörjas.

36. Nya stambanor för höghastighetståg ska beslutas och börja byggas.
37. Grundläggande infrastruktur ska stärkas och utvecklas i samband med att nya stambanor för höghastighetståg byggs. Upprustning ska ske av befintliga stambanor och elektrifiering tillgodoses.
38. Tillgängligheten till kollektivtrafik på landsbygden genom närtrafik, öppen för alla, ska öka.
39. Servicen till passagerare i kollektivtrafiken ska utvecklas med hjälp av tekniken, exempelvis wi-fi på bussar och tåg, meddelanden om förseningar eller inställd trafik direkt i mobilen.
40. Tågtrafik från Mariannelund och Vetlanda till Jönköping ska säkerställas.
41. En tabellstyrd ringlinje med buss mellan Eksjö, Värnamo och Jönköping, de tre sjukhusorterna, ska etableras. Den del av ringlinjen som går mellan Eksjö och Värnamo ska gå via Sävsjö så att även arbetspendling möjliggörs.
42. Vägnätet ska rustas långsiktigt för bättre säkerhet.

Miljö

Kristdemokraternas miljöpolitik grundar sig på förvaltarskapsprincipen. Människan har ett ansvar att förvalta de ändliga resurserna och naturvärdena. Vi som lever nu ska överlämna en jord som nästa generation kan ha som hem. På miljöområdet innebär det att vi inte får förbruka vår jord och dess tillgångar. Den offentliga sektorn har en viktig roll som föregångare och pådrivare inom miljöarbetet och för en mer hållbar utveckling. Regionen har ett ansvar att vid all upphandling väga det hållbara och miljömässiga perspektivet högt.

Vi vill värna och utveckla en ekonomiskt och miljömässigt hållbar livsmedelsproduktion i Sverige och i vårt närområde. Idag är Sverige allt för beroende av import för att kunna säkerställa vår livsmedelsförsörjning. Inom offentlig upphandling finns stor potential för att gå före och påverka genom att ställa tydliga krav på låg miljöpåverkan, dela upp upphandlingen i mindre delar och att möjliggöra för närproducerade livsmedel. Det är också viktigt att följa upp de krav som ställs för att säkerställa att de efterlevs av leverantörerna.

Det ska vara lätt att göra rätt.

43. Upphandling av närodlade livsmedel ska främjas genom mindre omfattande upphandlingar för att fler och mindre leverantörer ska kunna medverka, och de offentliga upphandlingarna ska förenklas genom mindre detaljstyrda upphandlingar och förenklade förfrågningsunderlag, som för leverantören är lätta att förstå. I förfrågningsunderlaget ska det tydligt framgå vad som önskas upphandlas.
44. Upphandlingar ska ställa kravkriterier som överensstämmer med svensk djurskyddslag.
45. Kollektivtrafiken ska sträva efter att ha fossilfria drivmedel.
46. Vatten är vårt viktigaste livsmedel, därför ska tillgången säkras.
47. Ett förebyggande arbete mot översvämning ska bedrivas.

Vårt välfärdslöfte: bästa platsen att växa upp på

”Samhället måste skapa förutsättningar för att människor ska få kunna växa upp under trygga och värdiga former. Barn och unga har rätt till goda uppväxtvillkor som tillgodoser både behovet av trygghet och personlig utveckling.”

Kristdemokraternas principprogram

Kristdemokraterna vill skapa så bra möjligheter som möjligt för de barn och unga som bor i vårt län. Att sätta barn och unga i fokus är att säkra upp framtiden. Att satsa på barn och unga är att skapa bättre förutsättningar för nästa generation och generationen efter det. Jönköpings län ska vara bästa platsen att växa upp på.

Det slås gång på gång larm om barn och ungas allt sämre psykiska hälsa. Vi vet inte vad orsaken är, men vi måste ta reda på det, och vi måste agera. Från det offentliga håll med stärkt elevhälsa, barn- och ungdomspsykiatri (BUP), en fungerande socialtjänst och med ökade möjligheter för polisen att agera på nätet. Strukturer för samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri behöver ständigt utvecklas för att barn i behov av stöd ska kunna fångas upp i tid. Barn- och ungdomshälsan finns på tre platser i länet. Dit kan barn och ungdomar och deras föräldrar vända sig för hjälp, råd och stöd vid lindrig psykisk ohälsa. Efterfrågan är stor och verksamheten är uppskattad. Barn och ungdomshälsan ska ges förutsättningar att utvecklas.

Det är avgörande att, i ett tidigare skede än idag, fånga upp barn som mår dåligt. En väl utvecklad elevhälsovård är en viktig del i arbetet med det förebyggande arbetet med psykisk ohälsa hos barn och unga. Regionen ska tillsammans med länets kommuner utveckla samverkan kring barn- och ungdomshälsovården.

Det kan vara förödande för ett barn eller en ung person att behöva vänta länge på att få hjälp. Köerna till BUP måste kortas. Inget barn ska behöva vänta mer än 30 dagar på utredning. Barn och ungas psykiska ohälsa är ett av vår tids största samhällsproblem och vi kan inte blunda för hur en hel generation mår.

Inget från det offentliga kan ersätta att barn behöver närvarande vuxna att anförtro sig åt, även när de mår dåligt. I första hand sina föräldrar men det behövs även andra vuxna än föräldrar som ser och uppmärksammar barns situation, ett starkt civilsamhälle med ideella ledare och ett samhälle som gemensamt finns där för våra barn och unga.

Ett rikt utbud av kultur bidrar till ett samhälle där det är gott att leva. Barn och unga ska, oavsett var i vårt län de bor, ha möjlighet att ta del av kulturlivet.

I det politiska systemet måste man lyssna på och beakta ungdomars synpunkter när beslut fattas. Detta är särskilt viktigt när det gäller yngre som saknar rösträtt. Många beslut som

fattas av vuxna får större konsekvenser för barn och ungdomar än för beslutsfattarna själva. Vi vill att det inrättas ett barnforum, en sorts medborgardialog, på regionnivå där barn och unga kan uttrycka sig och delta i det politiska arbetet.

Vårt fokus är inte bara att ge våra barn och unga bra förutsättningar för ett framtida gott liv. Vi vill ge dem ett bra liv här och nu när de är barn och unga.

48. "Barn och ungdomshälsan" dit barn och ungdomar med lindrig psykisk ohälsa och vårdnadshavare kan vända sig för att snabbt kunna få stöd och vägledning ska utvecklas.
49. Regionen ska tillsammans med länets kommuner utveckla samverkan kring barn- och ungdomshälsovården.
50. Barn och ungdomspsykiatri (BUP) ska förstärkas för att korta väntetiderna och kunna möta de behov som finns. Inget barn ska vänta mer än 30 dagar på utredning.
51. Det ska underlättas för att barn och unga i hela länet att ta del av kulturlivet.
52. Det ska inrättas ett barnforum på regionnivå som ska vara ett forum för barn och unga att uttrycka sig och delta i det politiska arbetet.

Vårt välfärdslöfte: bästa platsen att åldras på

"Alla medborgare ska kunna åldras med värdighet. Det innebär att service, vård och omsorg ska vara tillgänglig och ges utifrån en helhetssyn på den enskilde med hänsyn till själsliga, andliga och materiella behov. De äldre utgör en stor tillgång. De representerar en mångårig livserfarenhet som bör komma hela samhället till del."

Kristdemokraternas principprogram

Inget säger så mycket om ett lands etik som hur man behandlar sina äldre. Det gäller på arbetsmarknaden, inom vård och omsorg, och hur man hanterar de äldres ekonomi. Människovärdet beror inte på åldern eller den egna förmågan. Vår utgångspunkt är att varje person bäst känner sina egna behov och därför ska möjligheten till inflytande och valfrihet vara stort.

Närhet och gemenskap är grundläggande mänskliga behov, något som det offentliga inte fullt ut kan tillfredsställa. Ett gott samarbete mellan det offentliga och exempelvis anhöriga, föreningar, kyrkor och andra ideella krafter är därför viktigt.

Den som vill jobba ska inte tvingas sluta för att man nått pensionsåldern. Pensionärer som vill fortsätta jobba ska kunna göra det utan att drabbas av straffskatt. Vi vill sänka skatten för pensionärer och helt ta bort skattegapet mellan löntagare och pensionärer.

Äldre som har behov av vård och omsorg har ofta flera vårdgivare; hemtjänst, vårdcentral och specialistvård. För att kunna ge den bästa vården och omsorgen krävs att alla vårdgivare smidigt samverkar mot det gemensamma målet att göra patienten, brukaren, personen - ”Esthers” - vardag så bra som möjligt. Att ständigt sätta patienten i fokus och ställa den enkla frågan ”Vad är bäst för Esther”. Alla äldre ska uppleva trygghet och oberoende, och kunna leva ett självständigt liv.

Kristdemokraterna har varit, och kommer alltid att vara, ett parti som verkar för att Sverige ska behandla sina äldre med respekt och värdighet.

53. Pensionärsskatten ska slopas.
54. Frågan ”Vad är bäst för ”Esther” (personen, patienten, brukaren)?” ska vara vägledande i allt arbete.
55. Regionen och kommunerna ska i samverkan utveckla arbetsformer för att på bästa sätt kunna möta och ge vård och omvårdnad för multisjuka och de mest sjuka äldre.
56. Regionen och kommunerna ska säkerställa att återkommande läkemedelsgenomgångar genomförs för äldre och multisjuka för att minska risken för felmedicinering. Farmaceuter ska om möjligt användas för läkemedelssamtal.